

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

4857 sayılı İş Kanunun 71. Maddesi Çalıştırma yaşı ve çocukları çalıştırma yasağı başlığı altında çocuk işçiliği sınırlandırmıştır. İlgili kanun düzenlemesinin yönetmelikle belirlenen esaslarına göre; "Çocuk ve genç işçiler, okula devam edenlerin okula devamları ile okuldaki başarılarına engel olmayacak, meslek seçimi için yapılacak hazırlıklara ya da yetkili makamlar tarafından yeterliliği kabul edilen mesleki eğitime katılmasına engel olmayacak işlerde çalıştırılabilirler. İşverenler çocuk ve genç işçilerin tecrübe eksikliği, mevcut veya muhtemel riskler konularında bilgisizlik veya tamamen gelişmiş olmamalarına bağlı olarak gelişmelerini, sağlık ve güvenliklerini tehlikeye sokabilecek herhangi bir riske karşı korunmalarını temin edeceklerdir." şeklinde kabul edilmiştir.

Ekonomi ve istihdamdaki daralma ailelerin yoksulluğunu daha da büyütmekte, geçimini sağlamak zorunda kalan ailelerde okul çağındaki çocuklarda çocuk işçilik daha da yaygın hale gelmektedir. Bunun yanı sıra kayıt dışı alanda süren ekonomik etkinlikler, çalışma hukukunun dar kapsamı ve yetersiz denetim, ucuz işgücü olarak kadın ve çocukların bu alanda adeta tüketilmesine neden olmaktadır.

Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 32. Maddesi, ILO 1999 tarihli ve 182 No'lu En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi ve 1973 tarihli 138 No'lu Asgari Yaş Sözleşmesi, her çocuğun ekonomik sömürüden ve çocuğun eğitimini engellemesi ve sağlığına zarar vermesi muhtemel işlerden korunma hakkını tanımıştır.

Çocukların korunması, ağır ve zarar verici işlerde çalıştırılmaması, eğitim hakkından yoksun bırakılmaması ve çocuk işçiliğinin önlenmesi için acil ve kapsamlı bir eylem planı oluşturmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Ülkemizdeki çocuk işgücüne yönelik istatistikler ne yazık ki gerçeği tam anlamıyla yansıtmamaktadır.

TÜİK'in 'Çocuk İşgücü Araştırması'na göre, Türkiye'de 5-17 yaş grubunda çalışan çocuk sayısı 720 bini aşmıştır. Çocuk işçilerin %78'i ise kayıt dışı çalışmaktadır. Yine, MEB'in 2022 yılı istatistiklerine baktığımızda okul kaydı olamayan 1.200.892 çocuk, bunun yanında hiç kaydı olmayan, açıkta olan ve mesleki eğitim merkezlerine yönlendirilen 3 milyon 339 bin 309 çocuk bulunuyor. Bu sadece resmi rakamların yansımasıdır, kayıt dışı çalışanları ve meslek eğitiminde, stajyer ve çırak olarak çalışanları hesaba kattığımızda tablonun daha da karardığı görülmektedir. Çocuklar artan yoksulluk ve denetimsizlik sonucu eğitimden, güvenli ve sağlıklı yaşama hakkından koparılacak ve iş gücüne katılmaya adeta zorlanmaktadır.

Türkiye, Birleşmiş Milletler'in ve ILO'nun da aralarında bulunduğu örgütlerin, temel haklarla ilgili birçok sözleşmesini imzalamıştır. Türkiye'nin çocuk çalıştırılmasına karşı yükümlülükleri, ILO'nun temel sözleşmelerinden olan 138 sayılı (İstihdamda Yaşa İlişkin Sözleşme) ve 182 sayılı (Kötü Şartlardaki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Önlemler Sözleşmesi) sözleşmelerle belirlenmiştir.

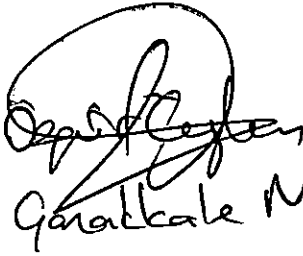

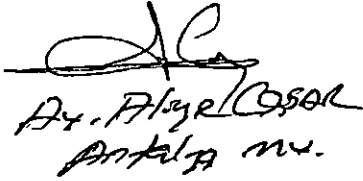
Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 1. maddesine göre 18 yaşının altındaki her birey çocuktur. Tüm bu sözleşmeler ve çıkarılan kanunların yaşam bulması çocuk işçilikle etkin mücadele için çok önemlidir.

Çocuk işçiliğini önlemek için sadece yasalar da yetmez yasaların uygulanıp, uygulanmadığını denetlemek, kayıt dışı çalışmayla mücadele etmek, çalışma yaşamında örgütlenmenin önündeki tüm engelleri kaldırmak gerekmektedir.

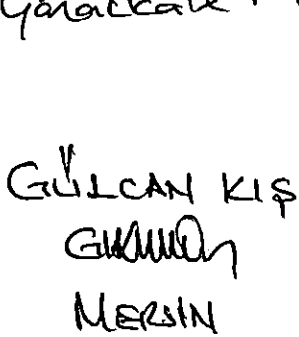
Bu nedenle ekonomik kriz sürecinde artan işsizlik ve yoksulluk koşulları, ülkemizdeki denetimsiz göç dalgasını göz önünde bulundurarak, çocuk emeği sömürsünün giderilmesi, bu alanda denetimlerin artırılması ve çocuk işçiliğini önleyecek yasal çerçevenin daha net belirlenmesi ve çocuk işçilik yaşının uluslararası standartlarda belirlenmesi elzemdir.

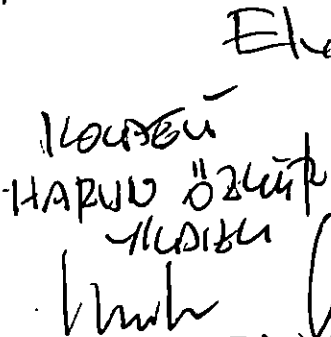
Yukarıda belirttiğim tüm hususlar doğrultusunda; Türkiye'de kayıt dışı ve kayıtlı çocuk çalışanlarının sayılarının tespiti, çocuk işçiliğinin boyutları, çalışan çocukların yaşam standartları, çalışma koşulları, iş güvenliği, çocuk olmalarına karşın bakmakla yükümlü oldukları kişiler, aldıkları maaş, açlık sınırı ve yoksulluk sınırı altında yaşayan çocuklar ve çıraklık - stajyer adı altında çalışan çocukların durumu, eğitimden kopmuş çocukların tespiti, incelenerek, çocukların yaşam koşullarının gelişmiş ülkelerin standartlarına kavuşturabilmek ve çocuk emek sömürsüne son vermek için hangi çalışmaların yapılması gerektiği, nerelerde eksikliğin olduğu ve önümüzdeki dönem TBMM'nin bu konuda yürütmesi gereken faaliyetlerin ortaya çıkarılması ve çözüm önerilerinin tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98, TBMM'nin 104 ve 105. Maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

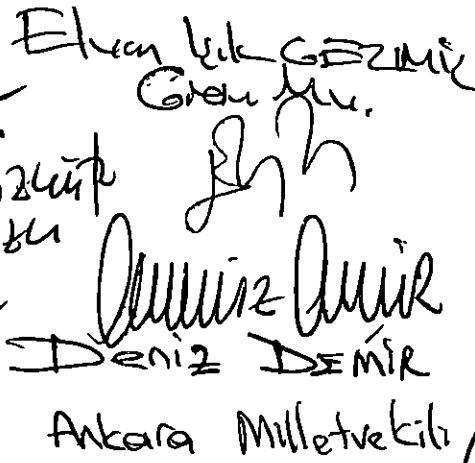

Gökhan Kaya
Gaziantep Mv.

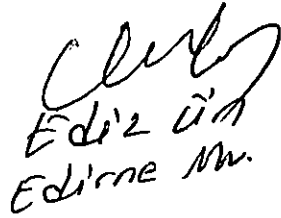

Ay. Aygün Çosar
Antalya Mv.

Kadim Durmaz
Tokat Milletvekili

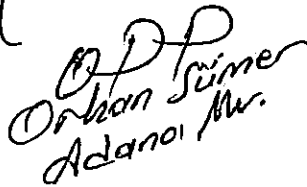

Gülcan Kış
Gümüşhanev
MERSİN

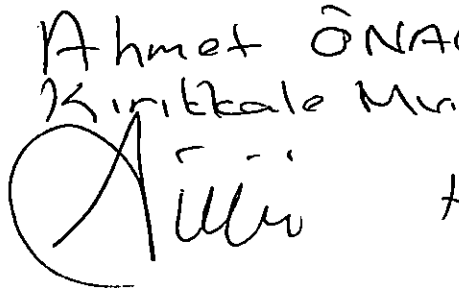

Hacı Hacı
Hacı Hacı
Hacı Hacı

Elvan Kık
Gözü Mv.
Deniz Demir
Ankara Milletvekili

Ediz Üstün
Edirne Mv.

Utku Çakırözer
Eskişehir Milletvekili

Orhan Sümer
Adana Mv.

Ahmet Önal
Kırıkkale Mv.

Hüseyin Yıldız
Aydın Mv.

16 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Nurhayat Altınok	Kayseri	
Ali Gökçek	İSTANBUL	
Ueli Ağbaba	Malatya	
Cavut Arı	Antalya	
Serhan Tanrıku	Diğerbatur M	
Barış Karadeniz	Sinop	
İlhami Özcan Aygün	Tekirdağ	
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

